

4.2 Les ocupacions dels gitanos i gitanes

4.2.1 La cultura gitana i el treball

La família és la unitat econòmica bàsica. D'ella obtenen els gitanos la satisfacció de les seves necessitats i a ella aporten els beneficis que obtenen de les seves activitats laborals.

Diverses famílies poden establir una cooperació per realitzar una determinada feina. En tal cas, la regla és el repartiment dels beneficis. Aquesta associació és efímera i es dissol quan el treball ha conclòs.

Un individu pot realitzar diferents activitats si les circumstàncies l'hi obliguen. En algunes famílies existeix una temporalització anual en el desenvolupament de diferents activitats. Per exemple, una família pot realitzar a la tardor treballs de recol·lecció, els guanys obtinguts els utilitza en la venda ambulat a l'hivern, i a la primavera torna a la recol·lecció... Aquesta organització econòmica comporta en primer lloc la implicació de tota la família, aprofitant tots els braços disponibles per obtenir el màxim benefici d'aquestes tasques temporals, i en segon lloc, implica el trasllat de tota la família als llocs on es realitza l'activitat, si és necessari.

El més important per al Poble Gitano és la llibertat. Per això sempre procuren dedicar-se a feines en què ells siguin els seus propis patrons. El treball és per al gitano una necessitat, no un fi en si mateix. S'ha de tenir temps lliure per ocupar-se dels assumptes socials (reunions, festes familiars, visites als malalts, ...). Aquestes condicions no existeixen si no és amb una independència econòmica, una de les característiques del Poble Gitano, que contribueix al manteniment de la seva identitat.

Treballen per guanyar el pa de cada dia, no per acumular. La seva preocupació és el present, per això el seu horari es marca moltes vegades pel fet d'haver guanyat allò que els cal per al dia.

ACTIVITATS :

1. Què opines del fet que els gitanos i gitanes no estiguin especialitzats en una sola activitat i estiguin capacitats per fer diferents tipus de treball? Raona la resposta tenint en compte la situació econòmica actual.

2. Com solucionaries el cas següent:

“L'Antònia té 12 anys. El seu avi viu a Saragossa i s'ha posat malalt. Tota la família va a visitar-lo i a prendre'n cura, l'Antònia també. Per això falta dos mesos a classe”.

3. Omple el quadre següent.

- Creus que la situació del teu pare té més o menys avantatges que la del gitano? En alguns casos? o en tots? o en cap?

	Un gitano	Una persona de la teva família
Per què treballa?per necessitatperquè li agradaperquè altrament no sabia què fer		
Per què treballa?per menjarper tenir un nou cotxeper comprar moltes cosesper estalviarper quan sigui gran		
Com treballa?independentassalariat		
En què treballa?		
Quant de temps treballa?de tant en tanttot l'any		
Si perd la feina, què fa?		
Quant de temps lliure necessita?		
En què esmerça el temps lliure?		

4.2.2 Un poble viatger que s'adapta al medi

En el relat següent, el tío Antonio, un gitano aragonès, ens explica com era la vida dels gitans fins a mitjan segle XX.

Relato de un anciano gitano

Nuestros medios de vida eran varios, pues nos-tocaba hacer de todo para ganar el sustento de cada día pues algunas veces era el trato de caballerías, las mujeres vendían retales, sábanas, y toda clase de quincalla. Se estañaban cacharros, y se arreglaban sartenes y calderos de cobre. También se “estirantaban” sormieres y todo cuanto salía al paso. Pero sobre todo era trabajar el mimbre, y hacer cestos, que luego las mujeres los cambiaban por cosas de comer, pues en algunos pueblos ya guardaban fajos de mimbre, para darlos a los gitanos para que hicieran roscaderos, espuertas y canastos, pero en las primaveras se recogía un material que se llama salga, pues son unas betas parecidas al mimbre, que una vez pelado se guardaba para trabajar cestos en los inviernos. Pues este material recogido en los matojos de los ríos, era el pan de los inviernos. Solíamos pasar los inviernos por los pueblos de los secanos, pues solían tener parideras de ganado desocupadas y solían ser amplias y muy abrigadas, pero solían estar a dos o tres kilómetros, las más cercanas de los pueblos. Cuantas veces recuerdo que nuestras madres marchaban al pueblo a cambiar los cestos por cosas de comer. (...)

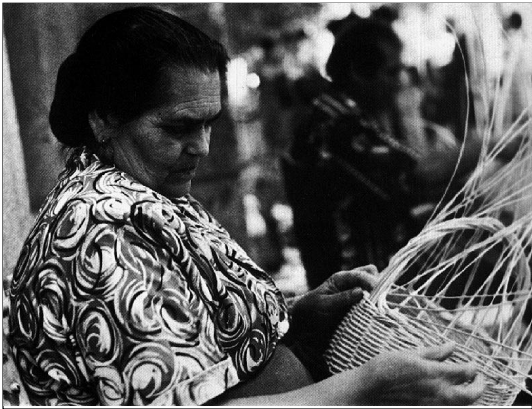

Foto: Jesús Salinas

Terminados los inviernos, ya en primavera y verano, nos juntábamos toda la familia del Clan, donde los mayores marcaban las Rutas de cada cual, pues no podíamos caminar todos juntos por llamar la atención, tanto de los Guardias Civiles como de las gentes de los pueblos.

Por esto nos repartíamos para juntarnos en un día señalado en un punto de referencia, pues en esta ocasión fue en la feria de caballerías, que se hacía todos los años en muchos lugares de España, pues aquí fue en Alcolea de Cinca (Huesca). También los días señalados para reunirnos, además de las ferias, eran San Juan, Navidades y Todos Santos.

(Propuestas para un trabajo intercultural en la escuela) Blai, J. Lisboa, J. Salinas, M. Salvador)

ACTIVITATS :

1. Fes una relació de les feines que descriu el relat i explica la utilitat que tenien.
2. Indica quines feines d'aquestes han desaparegut i per què.
3. La industrialització i el desenvolupament ha portat la gent del camp a les ciutats. El gitano ha perdut el seu mercat de treball als pobles i s'ha apropiat també a les ciutats. La venda ambulants és una feina molt comuna entre els gitans actuals.
 - Quines coses comunes té l'ofici de venda ambulants amb aquells que relata l'ancià gitano de principi de segle?
 - És una nova adaptació a una societat que ha canviat els seus sistemes de mercat, producció i demanda? Raona les respostes.